

Budapest

József-körut 29. sz.

A KITARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ EGYESÜLET HETILAPJA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben és vidéken postaküldéssel . . . . 12 korona.
Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál 2000 koronára vannak biztosítva.

A »Kitartás« című jótékonsági egyesület alapszabályait a nagymagyar királyi Belügyminiszterium 48.314 900. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: *benedekfalvi Dr. Luby Gyula* máv. titkár és ügyész.
Igazgatók: *Kubik Béla* orsz. képviselő, *Fabián Lajos* mérnök, *Ilkey László* székesfővárosi hiv. főnök, *Dr. Bankos Károly* máv. f., *Vécsey Frigyes* máv. altiszt, *Horváth István* mozdonyfőszereelő.

Az egyesület tagjait illető kedvezmények.

A tagsági jogosultság első évében:

a) Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona baleseti segélyben.
b) Baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghatározott százalék szerinti összeggel kárpótolatik.

A második évben:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első évben.
b) Ha a tag elhal, az általa a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 500 korona halálzási segély fizetetik.
c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona halálzási segély fizetetik.
d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

A harmadik évben:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első és második évben.
b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 1000 korona halálzási segély adatik.
c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona fizetetik.
d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

A negyedik évtől kezdve:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első, második és harmadik évben.
b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezménye-

zettnek 2000 korona halálzási segély fizetetik ki.

c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 500 korona fizetetik.

d) Ha a tag 4 héten túl beteg, hetenkint, 6 héten át, 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

Ezek képezik a biztosítottaknak A) csoportját, míg azok, akik a B) csoportba óhajtanak belépni, az itt felsorolt pénzbeli kedvezményeknek csupán felét kapják.

Ezen kedvezmények ellenértéke fejében az utóbbi csoportba belépők az első évben havi két korona, a második évtől kezdve havi 2 korona 50 fillér tagsági díjat, az A) csoportba belépők pedig az első évben szintén havi 2 korona, a második és a következő években havi 5 korona tagsági díjat fizetnek.

Ezen kedvezményekben a tagok mindaddig részesülnek, amíg az egyesület tagjai maradnak; a balesetbiztosítás azonban a 60 éves életkor betöltése után megszűnik.

Azok, kik az egyesületbe való belépéskor már 45-ik életévüket elérték, a fent felsorolt kedvezményeknek csak felét kapják.

Aki 55-ik életévét elérte, az egyesületbe fel nem vétetik.

Mindezekon felül úgy az A), min a B) csoportba tartozó tagoknak a következő kedvezményekre van igényük.

Peres és perenkívüli ügyekben csupán a készkiadások felszámítása mellett ügyvédi képviseletben részesülnek.

A »Kitartás« című hetenkint megjelenő lapot díjtalanul kapják.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek.

Lapunk 38. számában kimutatott segélyösszeg ... .. 14.550 korona.

Ujabb segély:

2603. Stiaszny Pál, Budapest, nyugati pályaudvar, neje halála után ... .. 300 korona.

Balesetsegélyek.

Lapunk 38. számában kimutatott segélyösszeg ... .. 14.226 korona 66 fillér.

Betegsegélyek.

Lapunk 38. számában kimutatott segélyösszeg ... .. 4630 korona.

Ujabb segély:

1834. Goczi Antal, Budapest, keleti pályaudvar ... .. 10 korona.

Olvasóinkhoz.

Folyó évi október hó 1-ével új előfizetést nyitunk lapunkra mindazok számára, akik egyesületünknek nem tagjai, de akik úgy a balesetbiztosításnak kedvezményében, mint egy komoly és tartalmas hetilap hasznos, szórakoztató olvasmányában részesülni akarnak.

Lapunknak eddig megjelent számai tesznek tanubizonyosságot róla, hogy ilyen komoly, tárgyilagos és tartalmas egyesületi közlöny — legalább ebben a szakmában — ez idő szerint nincs sehol az országban. De nincsen olyan lap sem, amely a balesetbiztosítás kedvezményét mindenkinek, kivétel nélkül, oly olcsó árban nyújtaná, mint a mi heti közlönyünk.

Nem egyesületi tagok részére a lap előfizetési ára havonként egy korona. Ennek ellenében megkapják az előfizetők a minden vasárnap megjelenő lapot, és a »Nemzeti Baleset-Biztosító Részvénytársaságnál« 2000, azaz kettőezer koronáig vannak biztosítva, halált okozó vagy állandó és teljes munkaképtelenséggel járó baleset ellen, szintugy ezen 2000 korona arányában minden olyan baleset ellen, amely részleges, de állandó rokkantságot okoz. Erről a biztosításról minden előfizető — aki nem a »Kitartás«-egyesületnek tagja — egy külön biztosítási kötvényt kap.

Ezen lapelőfizetés nem tévesztendő össze

magával az egyesületi tagsággal. Mert az egyesületi tagok úgy mint eddig, továbbra is díjtalanul kapják a lapot és az azzal járó összes kedvezményeket. Akik pedig még nem egyesületi tagok, de a lap élén felsorolt kedvezményeket óhajtják elérni, azoknak nem elég csak magára a lapra előfizetniök, hanem szabályszerű felvételi igazolvánnyal az egyesületbe való felvételt kell kérelmezniök.

Egyesületünknek minden egyes tagját felkérjük, hogy a lapot minél szélesebb körökben ismertessék, megkedveltessék és ezzel nemcsak az egyesületnek, hanem önönmaguknak is hasznot hajtsanak. Mert az egyesületnek terjeszkedése és megerősödése minden egyes tagnak megerősödése egyuttal. Különösen a bizalmi férfiakat kérjük, hogy úgy a lapnak, mint az egyesületnek érdekeit ebben az irányban is karolják fel és terjesszék, a kellő felvilágosításokat, útbaigazításokat minden irányban megadják s a lap külön előfizetési díjait szokásos úton juttassák az egyesület pénztárához.

Ujból hangsúlyozzuk, hogy nem egyesületi tagok részére az előfizetési díj — baleset ellen való biztosítással együtt — havonként egy korona, negyedévenként három korona, félévenként hat korona, egész évre pedig tizenkét korona.

Az állami tisztviselők mozgalma.

Elkészülvén az állami tisztviselők a maguk fizetésrendezési emlékiratával, azt a szeptember hó 20. és 21-én Budapesten megtartott országos kongresszuson nemcsak hamarosan elfogadták, hanem szeptember 24-én a kormányelnöknek küldöttségileg már át is nyújtották.

Az ő memorandumuknak a tartalma bennünket, vasuti embereket, kevésbé érdekelhet. Tudjuk amugy nagyjából, hogy mi van benne: a sanyaru helyzetnek, a nagy szegénységnek vázolója és türethetőbb javadalmasítás, jobb szolgálati viszonyok után való vágyódásnak a kifejezése. Mi is lehetne más, mint minden efajta emlékiratban?

Ámde nagyon érdekelnek bennünket azok a szavak, melyeket a kormányelnök intézett feleletképen a deputáció tagjaihoz. Érdekelnek egyrészt azért, mert nemcsak öszinték, hanem felette tanulságosak is, másrészt meg azért, mert belőlük már is következtést vonhatunk saját mozgalmunk sorsára és elvárható eredményére.

Kijelentette mindenképp előtt a kormányelnök, hogy úgy ő, mint a kormánynak minden egyes tagja, a legmelegebb rokonszenvvel viseltetnek a tisztviselők sorsa és helyzete iránt. Elismerte, hogy az állások tulnyomó részében és igen sok helyütt az az igény, melyet az állam az ő alkalmazottaival szemben támaszt, nincsen arányban azzal az ellátással, amelyet nekik ezért nyújt. Ámde utal arra, hogy nincs Európában egy ország, amelynél a fejlődés minden irányban olyan rohamos lett volna, mint éppen a mi hazánk és hogy ez a rohamos fejlődés az állami alkalmazottak mennyiségét is annyira megnövesztette rövid időn belül, mint sehol másutt. A tisztviselők ezen mozgalmát maga is törvényesnek és jogosnak ismerte el, mert az a mozgalom nem lépett ki a kérvényezés keretéből és épp ezért soha még csak eszébe sem jutott azt megakadályozni vagy annak gátat vetni. A kérelmek egyes pontjaira nézve megjegyezte, hogy mindazokat jogosnak és teljesítendőnek ismeri el, amelyeket az állam anyagi ereje megbir és amelyeknek teljesítése nem zavarja meg az államháztartás egyensúlyát. Annak a megállapítását, milyen mértékűek a jogosult igények és mennyiben teljesíthetők azok, felelősségénél fogva a kormány tartja fönn magának. A fizetésjavítás a maga teljes egészében egyéb iránt sem lehet rögtönös és nem viheto egyszerűen keresztül. Ám a kormánynak gondja

lesz reá, hogy amint a megoldás módozataival tisztába jött, megfelelő törvényjavaslatot nyújtson be képviselőházhoz, amely javaslat megmondja, milyen sorrendben, milyen idő alatt, mily méretekben és milyen módon legyen az alkalmazottak anyagi helyzetén javítva. A kormány különben már régebben foglalkozik ezzel a kérdéssel, sokkal régebben, mint ahogyan a mozgalom megkezdődött s a kérdéses törvényjavaslatot lehetőleg rövid idő alatt fogja az országgyűlés elé terjeszteni.

Különösen hangsúlyozta azután a kormányelnök, hogy ő nagyon is tudatában van annak, mit tesz az, nyugodt, sorsával és helyzetével megelégedett tisztviselővel dolgozni, amikor a legerősebb, a legmegfeszítettebb munka is könnyű, ha tiszta az agy és mentes a lélek a gondoktól; de viszont tudja azt is, hogy milyen nehéz a legcsekélyebb dolog is, ha az agy fáradt a gondoktól, az idegek túl vannak feszítve az örökös izgalomtól s a súlyos anyagi gondok kísértésként fenyegetik folyton az elcsigázott embert.

»Önöknek abban kell bizniok — fejezte be beszédét a miniszterelnök — és az én bizalmamat a maguk részéről azzal viszonozniok, hogy a kormány azt, amit a nagy állami tekintetek megengednek, meg fogja tenni és én a magam részéről olyan megoldást fogok biztosítani, amely alkalmas lesz arra, hogy az önök helyzetén a lehető legjobban segítsünk és alkalmas lesz arra is, hogy az önök kívánságait összhangba hozza a polgárok összeségének érdekével és azokkal a nagy czélokkal és azokkal a nagy érdekekkel, amelyek az állam háztartásához fűzve vannak.«

Igaz. Azt is hangsúlyozta még a miniszterelnök beszédje közben, hogy a javításnak ott kell természetesen kezdődnie, ahol a szükség legnagyobb — alul, a legalsó fizetési fokozatoknál . . .

Aki még ezek után sem hiszi, vagy legalább is kétkedik a fizetésrendezési mozgalmak sikerében, annak nincs igaza. Nincs igaza a vasuti emberek közül valónak sem. Mert igaz ugyan, hogy ez a válasz az állami tisztviselőknek szólt, de az is igaz, hogy az államvasuti alkalmazottak kérvényeinek a sorsa ugyanott fog eldőlni, ahol a többi állami alkalmazotté és semmi okunk sincs feltételezni azt, hogy a kormány más mértékkel mérjen nekünk és mással az állam-szeker rudját huzogató többi osztályos társunknak.

Hogy nem kapunk meg mindent, amit

kérelmeztünk, az előrelátható volt. Szintugy, hogy nem kapjuk meg az egész javítást egyszerre, rögtönösen. Ám, hogy helyzetünk hamarosan javulni fog, az többé kétségbe nem vonható.

Venezuelai családi élet.

Dél-Amerikában, ahol a világnak leghevesebb vérű és legharcziasabb népei laknak, sok apró államban, örökké tart a forrongás, örökké a marakodás az emberek között.

Ha otthon, a saját országukban, kifogytak a cselszövényekből meg a forradalom-csinálásból, a szomszédokat kezdik piszkálni, egy kis parázs-háborura ingerelni.

Igy vannak most hajban egymással Venezuela és Bolivia köztársaságok, a spanyol és portugál hidalgóknak ezen Amerikába átültetett mérges utódai. Nem lesz talán érdektelen, ha olvasóinknak ennek a harcziás nációnak otthoni életéről egyetmást elmondunk.

Aki ma Venezuela fővárosába, Karakaiba, egy tekintetet vet, bizony alig fogja ott a rendezett köz- és családi életnek még a futólagos nyomát is felfedezni. Habár Karakainak a legújabb időben már egy meglehetősen tekintélyes, gótikus modorban épült egyeteme s vele szemközt doriai stíliú pompás kongresszusi palotája van, sőt a »Plaza Bolivar« lombos fái között a nagy megmentő diszes szobra is fel van állítva, — de ezzel egyszersmind ki is meritettük a város összes nevezetességeit. Egy tekintet a legközelebb fekvő házak bármelyikébe, a legelső családi körbe, s egy csapással tönkre van téve mindazon illuzió, mely talán az idegen vendég lelkében fölmerült volna.

Lépünk be először például egy szegényebb sorsu lakos viskójába. Éppen vacsoránál találjuk a társaságot, mely igen eredeti módon megy végbe.

Az asztalnál csak a férfiak ülnek, míg a nők mindenkor illő távolságban maradnak, vagy egészen a konyha köré csoportosulnak. Kés, villa és kanál, melyeket már az ültetvényeseknél is csak ritkán találunk, itt egészen hiányzanak. Itt az evőeszközöket egyszerűen a tiz ujj pótolja; a hallevest a tányérból isszák ki, miután előbb a tálból egy kiszáritott s kivájt jotuma-gyümölcsöcsel oda merték. Az ivópohár is ismeretlen valami előttük s szomszúságukat vagy egyszerűen a vitzartóból vagy jotumacsészékből csillapítják. A konyhaeszközökből látunk jotuma-korsókat, néhány lopótökből készült tálát, mozsarat a kukoricza megtörésére, egy bográcsot s egy földből készített asztalt, mely egyszersmind tüzhelyül is szolgál, néhány követ, melyek a széket pótolják, egy nagy vitzartót, három-négy jotumakantát s néhány kisebb-nagyobb jotumacsészét.

Az ilyen eszközökkel fölszerelt házak rendszeren fából vannak építve, miután a kőanyag igen drága s e mellett a kőházak az évenként meg-megújuló és ismétlődő heves földrengések által inkább ki vannak téve az összeomlás veszélyének. De a kezdetleges deszkabódéknak is megvannak a magok ellenségei: a termitek (hangya-faj), melyek csupán csak a legkeményebb fát, a czédrust nem tudják szétrombolni. A házak legnagyobb részének talaja egyszerű letaposott, levert földből áll, melynek porába belefészkel magát a bogarak egyik legutála-

tosabbika, a földi bolha, hogy innen az emberekre származván, a bőr alá rejtőzzék — ide rakja petéit is — és iszonyu kinokat okozzon. A csak ritkán fehérre meszelt falak mindenütt tele vannak pókhálóval. Ruhát e forró égélj alatt nagyon keveset nyúnek el; nem igen van reá szükség s így rendszeren ott látjuk azokat kendőbe kötve egy rúdon függeni szép sorjában. Ágy gyanánt egy kőzövekek közt kifeszített vitorlavászon-lepedő vagy egy-egy pamut függő-háló szolgál; a szegényebbek megelégszenek egy egyszerű faalkotmánynyal is, melyre gyékényeket teritenek a nagyobb kényelem okáért. E fekvőhelyen alszik aztán a háznak apraja-nagyja: szülők és gyermekek, férfi- és nőcselédek keresztülkasul egy halomban, anélkül, hogy egymástól csak egy függöny is elkülönítene őket. Hogy ily viszonyok között az erkölcsök valami sokat nyerhetnének, bizony nem merjük állítani.

Különben ez nemcsak a szegényebb néposztályra, hanem a vagyonosabbra is szól. A szeméremérzetnek éppen olyan nagy hiányát találjuk itt is. A szülők és gyermekek közötti viszony a jobb körökhöz tartozóknál is annyira fesztelen és illetlen, hogy a toll vonakodik róla még csak futólagosan is említést tenni. Gyakran négy-öt törvényes és törvénytelen ivadékot találhatunk egy fedél alatt összeszorulva a lehető legpatriarchálisabb állapotban. Az, hogy a vendégnek a ház asszonyával együtt egy-egy leányát is bemutatják, már szinte szabálylává vált. A felnőttek egyáltalában sohasem röstelik a gyermekek és félig felnőttek jelenlétében oly dolgokról társalogni, melyek a művelt világban még a kevésbé erkölcsös férfiak társaságából is számüzve vannak. Ily nevelés mellett aztán nagyon természetes, hogy az újabb nemzedékek már kora ifjúságukban oly utra szorítottak, mely egyáltalában nem vezet az erények országába. És a spanyol vér és kedély épen nem igyekszik ezen változtatni, sőt gondoskodik a mondott ut egyengetéséről, a gyermekeknek reácsábitásáról éppen úgy, mint azon mintakép, melyet a gyermekek családjuk körében látnak.

De a városi élet, főleg a magasabb körökhöz tartozó családokban, ezeken kívül sem mutat fel valami örvendetes oldalokat. A mulatságok pusztán a vallási ünnepélyekre szorítkoznak. Igaz, hogy ezekben a spanyol katolikus Venezuela nem szenved hiányt. Ezen ünnepeken kívül kedvelt mulatságai a népnek a bika- és kakas-viadalok s főleg a hirhedt »monte«; ez a veszedelmes házardjáték, mely minden társadalmi osztály közt rendkívüli mértékben elharapódzott s mindenütt a legszomorubb eredményeket szülte. A társas mulatságoknak egy igen sajátos alkalmazását találjuk még halálesetek és temetéseknel. Az elsőnél igen nagy szerepük van a sirató és imádkozó nőknek.

Ha egy leány haldoklik, testét, de még addig, míg a szerencsétlen egészen eszméletén van — bekenik czitromlével, hogy majd tetemén utálatos sebek ki ne ütődjenek. E mellett az élők hiusága annyira megy, hogy az már valóban bámulatos; így a férfiakat, kik egész életükben nem viseltek mást, mint vászonnadrágot és tarka inget, haláluk után fekete posztóruhába, fénymázás czipőkbe és keztyükbe kell felöltöztetni s így temetni el.

Ha egy gyermeket ragad el a halál, még sajátosabb szokásoknak lehetünk tanui. A gyermeket ilyenkor csaknem mindig »angelito«-nak

(angyalkának) tekintik s a szerint járnak el a szer-tartásoknál. A tetemet lehetőleg szépen felöltöztetik, kicziczomázzák s azután kiteszik egy díszágyra, amelyhez egész éjen át mindenkinek szabad útja van. Aki azonban ezen éjjeli látogatásokban a gyász kifejezését látná, nagyon csalódnék. Ellenkezőleg minden ilyen haláleset csak a legkülönfélébb mulatságokra ad alkalmat s elég undorító, hogy nem ritkán ott láthatjuk a halott szülőit is a tánczolók sorában. Üditőkül ilyen alkalmakkor kávé, csokoládé, kétszersült, rum, bor és szivarok szolgálnak.

Ezen egyáltalában nem dicséretre méltó erkölcsökkel és szokásokkal karöltve jár aztán az egész családi életben bizonyos könnyelműség, mely sok európai családanyát valóban kétségbe ejtene. Finomabb, kedélyesebb házi szórakozást nem ismernek; költészet és zene jóformán alig létezik, az ének valami nagyon kezdetleges. Az előkelő családokban a női kezek rendesen tétlenül pihennek s ha azt felemlítjük, hogy a nők ruháikat maguk varrják, nagyon sokat mondtunk s legfőleg csak azt tesszük még hozzá, hogy e munkásságuknál is vajmi csakély izlésről tesznek tanúságot. Másrésztől csaknem minden szalonban ott hevernek a törtredezt, szétrongyolott butordarabok, szerte szórt eszközök s a szemétnak mindenféle neme lepi el a talajt; de hogy egy nő e piszkot-szennyet megsokalva, szobáját kissé tisztábbá tenni igyekeznek, vagy a rendetlenségen csak meg is ütköznek, azt nem látjuk soha. Legkellemesebb szórakozásnak tartják az asszonyok és leányok azon bizalmas összejöveteleket, melyeknek helye vagy az erkélyszerű ablakokban, vagy egészen egyszerűen a kapuk előtt szokott lenni, ahol aztán kényelmesen megerezthetik nyelvüket az isteni pletykázásban. Egyszóval mindaz, amit Venezuela nagyobb városai felmutatnak, a legkevésbé kedves és örvendetes az összes dél-amerikai szabad államok társadalmi viszonyai között.

Egy gyorsvonat katasztrófája.

A Bukarestből szeptember hó 20-án délután induló gyorsvonatot Palota és Turn-Szeverin között borzalmas katasztrófa érte: a gyorsvonat összeütött egy petróleumot szállító vonattal, lángba borult, elégett és rettenetes halált haltak csaknem összes utasai.

A gyorsvonat éjjel két órakor érkezett Palotára és miután az állomást elhagyta, utána indítottak egy petróleumszállító vonatot, amelyben tizenhat kocsi volt és mindenikben tizezer kilogramm petróleum. A petróleumszállító vonat kevés vártatva követte a gyorsvonatot Turn-Szeverinbe. A gyorsvonat, amely harminczöt-negyven kilométernyi sebességgel haladt óránként, egy hálókocsiból, egy első és egy másodosztályú kocsiból volt összeállítva. A gyorsvonat még nem érte el Turn-Szeverint, a mikor a vonat személyzete a vonat mögött vészfütyöket hallott. A személyzet nem tudta mire vélni a dolgot és a mozdonyvezető, ahelyett, hogy még jobban sietett volna, a nyílt pályán megállította a vonatot. Megjegyzendő, hogy az út Palotától eddig meredek lejtő. A gyorsvonat megállott és a következő pillanatban a hátulról óriás sebességgel jövő petróleumos vonat beleszaladt a gyorsvonatba.

A vészfütyöknek ugyanis az volt a magyará-

zata, hogy a petróleumos vonat fékjei elromlottak (?)*) és a vonat nagy terhével ijesztő gyorsasággal rohant a lejtőn a gyorsvonat után, amelyet így akartak figyelmeztetni a veszedelemre. Milyen gyorsan ment a tehervonat, kitűnik abból, hogy a Palotától az összeütközés helyéig terjedő utat rendes körülmények között hatvankét perc alatt teszi meg, míg most hét perc alatt futotta meg.

Az összeütközés következtében mindkét vonat izzéporrá zuzódott. Csak a gyorsvonat gépe és a petróleumos vonat két utolsó kocsija vált el az összeütközés következtében és nem tört össze. Az összetört kocsikból kifolyt a petróleum és zuhatagként ömlött le a töltésről és folyt előre a gyorsvonat felé. A gyorsvonat gépjétől azután lángra lobbant a petróleum és pár pillanat múlva tizen-négy kocsi petróleum rakománya égett és lángba borította a két összetört vonatot. Ijesztő és vérfagyasztó segítségkiáltás szölt bele az égő kocsik pattogásába, sistergésébe, az egész környéket bevilágította a hatalmas lángtenger, mely megizzasztotta a vasrészeket. A hálókocsiban volt a többi között a hálókocsi-társaság bukaresti felügyelője a feleségével és a leányával. Markovics a neve és Fehértemplomból származott Romániába. A családjával Fehértemplomba igyekezett, hogy annyi év után megmutassa nekik szülőhelyét. Markovicsnak és a feleségének sikerült az égő kocsiból kiszabadulnia, úgy, hogy az ablakból kiugrottak a töltésre, de a leányuk már nem követhette őket és ott égett el szülői szeme láttára.

Az első segítő-vonat Turn-Szeverinből érkezett, de nem sokat segíthetett. Az egymásra torlódtott kocsik izzó vörösen világítottak bele az éjszakába; ami éghető volt, azt ekkorra már elemésztette a láng, csak a hátsó két kocsi égett még a nyílt pályán. A nagy forróság a töltés földjét valósággal gránittá égette, úgy, hogy csákánynyal sem lehet megbontani és egy kilométernyi területben minden fa elpusztult. A romlásnak irtózatoss képe tárult az emberek elé. Bukarestből a vasuti miniszter főbb vasuti és bírósági tisztviselőkkel Turn-Szeverinbe utazott a vizsgálat végett.

A katasztrófa áldozatainak nevét még nem tudják. Meg van állapítva, hogy harmincznyolcz utas volt a gyorsvonaton; ezek közül hat súlyos égett sebbel a turn-szeverini kórházban fekszik; a többi harminczkettőnek hire-nyoma sincs, tehát valószínűleg mind odaégett. A két vonat személyzetéből nyolcz ember halt meg; megmenekült a petróleumos vonat legutolsó kocsiján volt fékező és a gyorsvonat gépésze és fűtője.

Mennyit szenvedtek az áldozatok, milyen kínokat kellett tűrniök, míg testük megégett és véget ért kegyetlen szenvedésük, arról a következőket beszélük:

A gyorsvonaton volt Midu Mihály, aki Krajovából való és többszörös milliomos. Ez az ember fél-lábával a kocsiorom közé szorult. Rimánkodva arra kérte a gyorsvonat megmenekült gépészét, hogy üsse le valami baltával a lábát, gazdagon meg fogja érte jutalmazni. A következő pillanatban a láng belekapott a kinosan vergődő nábob ruhájába és nemsokára elhalt a könyörgő és jajgató szó a szerencsétlen ember ajkán.

*) Bizonyosan megszalasztották a vonatot, mert rosszul fékeztek. Szerk.

A hálókocsi kalauza egy Schwarcz nevű ember volt, akit a délvidéken, különösen Temesvárott jól ismernek, mert azelőtt Temesvárott volt tüzérhadnagy. Ez a szerencsétlen ember is beszorult lábával a romok közé. Rémes kiáltására odafutott hozzá egy parasztember és segíteni akart rajta. A kalauz belekapaszkodott a paraszt nyakába, aki minden erejének megfeszítésével azon volt, hogy a beszorult embert kiszabadítsa. De ez sehogysikerült neki. Eközben mind közelebb ért a láng és a kalauz halálfélelmében úgy megmarkolta a parasztember nyakát, hogy leszedte róla a hust. Már-már jószívű segítőjét is magával rántotta a tűzbe, a mikor emberek jöttek segítségül és kimentették a parasztembert. A kalauz elégett.

A tűzben lelte még halálát Argyelán román birtokos, aki Pészak torontálmegyei községből való. A délvidéken nagyon jól ismerték azon a réven, hogy lovat szokott Romániába szállítani.

Ki a többi áldozat, egyelőre még nem tudják.

Ujabbán beérkezett jelentések, nevezetesen a baleset megtörténte után röviddel annak színhelyén járt egy tudósító, a következő kimerítőbb híreket közlik a dolgról:

Szeptember 20-án éjjel félkettőkor történt a szerencsétlenség Román-Palota és Turn-Szeverin között, egy 35 pro mille (?) tehát erősen lejtős és 300—400 méter hosszú mesterséges bevágásban. A gyorsvonat a rendes időben indult el a palotai állomásról a hegyen lefelé, 35—40 kilométer sebességgel, de már másfél perc múlva*) utána indították a tehervonatot, mely az orsovai petróleumgyárnak tizennégy kocsi petróleumot és két kocsi benzint szállított. Azt állítják, hogy a tehervonat fékjei elromlottak, s így a tehervonat 80—100 kilométer óránkénti sebességgel rohanva lefelé, a szakadékban utolérte a gyorsvonatot, melynek vezetője a pálya igen erős kanyarodásánál fogva nem is vehette észre a tehervonatot. Az összeütközés óriási ereje következtében a gyorsvonatnak 1 mozgóposta-, 2 háló- és 3 személykocsija kisiklott és összezuzódott. A gyorsvonatnak csak a gépje és podgyász-kocsija maradt a sinen. A postakocsi és podgyász-kocsi között elszakadt az összeköttetés és így a fűtő a géppel besiettetett Turn-Szeverinbe. Az összeütközés magában véve még aligha okozott volna halálesetet; az volt a nagyobb baj, hogy az összeütközés következtében a benzintartályok felrobbantak s a kétezer mm. égő folyadék a bevágásban lefelé folyva körülvette a két hálókocsit és személykocsikat.

A mozgóposta két tisztje, két szolgálja s egy utas (egy román vasuti állomásfőnök, akinek a kocsi-szakaszát az összeütközés feltörte), megmenekült, mert a vonatnak azon a részén volt, amely már kívül volt a bevágáson. Azonban a két postatiszt is megsebesülten fekszik a turn-szeverini kórházban, a két szolgál pedig rémületében elvesztette a beszélőképességét; a tűz olyan gyorsan terjedt, hogy a szolgálak alig bírtak a bezuzott ablakon keresztül menekülni. Felmásztak a hegyre, s ott hallgatták a hálókocsik utasainak borzasztó segélykiáltásait; segíteni azonban nem lehetett, mert a lángtenger teljesen körülvette a vonatot, úgy hogy meg sem lehetett közelíteni. A kétségbeesett kiáltozás

azonban nemsokára elnémult, mert a sűrű füst csakhamar megfojtotta az utasokat.

A tudósító 20-án délután 5 órakor járt a szerencsétlenség helyén; a vasuti kocsikból csak a kerekek és tengelyek maradtak meg; a tehervonat gépje lezuhant a bevágás melletti völgybe; annyira megégett ez is a tartálykocsikkal együtt, hogy vörösré van oxydálva. Három tartálykocsi s a közelben levő erdő délután 5 órakor még égett.

A pálya helyreállításán 30—40 munkás dolgozott, ami persze nevetségesen csekély erő.

A közeli községek miliciája feltüzött szuronynyal örködött egy-egy elszenesedett holttest mellett. Kilencz holttest annyira összeégett, hogy lehetetlen volt ráismerni; négy embernek a csontjait összeszedték a vasuti kocsik közül. Egy halottat — egy fékezőt — fölismert a közelben állomásozó ór; a fékezőnek a felesége már oda is érkezett a teknővel, hogy elvigye a holttest maradványait, de ezt a vizsgálat befejeztéig nem engedték meg neki. Négy embernek a csontjait nagy fejkendőkbe kötötték bele.

Egy utasnak csupán az egyik lába maradt meg; piros harisnyás lábáról, a cipőjéről és egy bőrtárcza födeléről fölismerte egy asszony, aki ott sirdogált mellette, s az állította, hogy ez az ő férje volt, a hálókocsi kalauza. Azonban egy másik asszony is sirdogált mellette, aki azt vitatta, hogy ez a halott nem hálókocsi kalauz volt, hanem az ő férje.

Kétségtelen, hogy az egész vasuti szerencsétlenségnek a román-palotai állomás vasuti tisztviselője volt az oka, aki a tehervonatot a rendes időnél hamarabb elindította. (?) Ezt a hivatalnokot már letartóztatták.

A legujabb hírek szerint egyébiránt a halottak száma erősen tulzott. Talán félannyi ember sem halt meg, mint amennyit az első rémület hatása alatt az emberek hireszteltek.

Az anyagi kárt egyelőre *egyegyed millió koronára* teszik. Lesz az azonban sokkal több is, csak meginduljanak a halálozási és sérülési esetek utáni kártérítési pörök.

Nyugta és köszönetnyilvánítás.

Nyugta 300 korona azaz: háromszáz koronáról, mely összeget — mint nóm szül. Makai Veronának f. évi szeptember 14-én történt elhalálozása folytán engem alapszabályszerűleg megillető halálsegélyt — a »Kitartás« pénztárából, hogy mai napon felvettem, ezennel elismerem és köszönettel nyugtázom. Egyben kijelentem, hogy miután nevezett egyesület engem teljesen kielégített, nóm halálából kifolyólag nevezett egyesület ellen semmiféle néven nevezendő követelésem nincs. Többi jogaim épségben maradnak.

Budapesten, 1901. szeptember hó 20-án.

Előttünk mint tanuk:

Vécsei Frigyes s. k.   *Stiasny Pál* s. k.
Schlesinger Mór s. k.

*) Ez magában véve még nem lett volna ok az összeütközésre. Szerk.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kitüntetések. A persa sah *Görgey László* miskolci máv. üzletvezetőt, valamint *Tárczay Ferencz* és *Hoitsy Gedeon* miskolci máv. osztályvezető felügyelőket a persa nap- és oroszán-renddel tüntette ki. — A cs. és kir. közös hadügyminiszter *csákányi Marx János* miniszteri tanácsos, m. kir. államvasuti igazgatónak, *Kotányi Zsigmond* h.-igazgatónak, valamint *Temesváry Alajos* és *Juth Ferencz* államvasuti ellenőröknek a mozgósítási forgalom előkészítése körül kifejtett sikeres tevékenységükért elismerését fejezte ki.

A miskolci „Máv. Altiszti Kör“ választmánya szeptember hónap 20-án tartotta meg a kör saját helyiségeiben rendes havi ülését. A napirendre kitűzött fontos tárgysorozatra való tekintettel a választmányi tagok csaknem teljes számmal jelentek meg. Résztvettek az ülésen *Temesváry Alajos* és *Zsivkovics Antal* máv. ellenőrök is, előbbi mint a körnek alapító, utóbbi pedig mint annak pártoló tagja.

Az ülést *Krösz Elemér*, az altiszti kör érdemes elnöke vezette. 1. Felolvastatott és hitelesített az augusztus 18-iki közgyűlés jegyzőkönyve. 2. Az 1900. év számadásainak felülvizsgálására kiküldött *Molnár Mór*, *Fischinger Emil* és *Kübecher Károly* (utóbbi *Csanálossy Lajos* helyett) választmányi tagok bemutatták a maguk jelentését, amely szerint az összes számadásokat átvizsgálván, azokat a legnagyobb rendben találták. A választmány erre *Radványi György* főpénztárnoknak a végleges felmentvényt megadja. 3. A választmány elhatározza, hogy a balogfalvai, 1898. január 13-iki vonatösszeütközés alkalmával hősi halált szenvedett három fűtőnek sirja mellé egy maradandó és közös sir emléket állíttat és azt f. évi november 1-én — halottak napján — délelőtt fogja beszenteltetni. *Radványi György* főpénztárnok jelenti, hogy erre a nemes célra eddig összesen 284 korona 06 fillér gyűlt egybe és van gyümölcsözően elhelyezve. Miután ezért az összegért egy olyan siremléket, mely egyrészt a hősök emlékeztetének, másrészt az altiszti kar tekintélyének megfelelően, felállíttatni aligha sikerülend, a választmány egyhangulag elhatározza, hogy erre a célra 500 korona fordíttassék s a még hiányzó összeg evégből a körnél letett altiszti alaphól előlegeztessék. Ismételt köszönetét és háláját fejezvé ki *Temesváry Alajos* ellenőr iránt, aki — mint a kérdéses baleset vizsgálója — ezt az eszmét annak idején nemcsak felvetette, hanem a gyűjtést maga meg is indította, a választmány *Krösz Elemér* elnökből, *Güttl Mátyás*, *Radványi György* és *Molnár Mór* tagokból álló bizottságot küld ki, akik az emlékkő beszerzése és felállítása tekintetében teljesen szabad kezet nyertek. Az emlékkő beszentelése — november 1-én — nagyobb ünnepség keretén belül történnend, a melyre meg fognak hivatni a m. kir. államvasutak összes altiszti körei is. A költségek további fedezhetése céljából *Miskolczon* f. évi október hónap folyamán egy felolvasó estély fog tartatni, melynek előkészítése érdekében a választmány fel fogja kérni *Stankovics Miklós* főfelügyelő, helyettes üzletvezető, *Vidats János* osztályfőnök, *Temesváry Alajos*, ifj. *Görgey László*, *Zsivkovics Antal* és *B. Balogh Bertalan* urak támogatását és közreműködését. 4. Tudomásul vétetik a könyvtárvizsgáló bizottság jelentése. 5. Új tagokul felvétetnek: *Balázs*

Miksa ellenőr, áll. főnök, *Vigh Ignác*, mint pártolók, *Schliecke Frigyes*, *Farkas Béla*, *Róth Jakab*, *Kapusi Pál*, *Tatár Lajos* és *Irsa József*, mint rendes tagok. 6. Kilépusüket bejelentették: *Polánszky Kár.* és *Czakó Emil*, mert katonai szolgálattételhez vonulnak be, *Szabó Lajos* és *Ungvári Dávid*, mert áthelyeztettek máshová. 7. *Irsa Ernő* a könyvtár szaporítása iránt tesz indítványt. Meg fog történni, mihelyt a már amugy is szűk helyiségek kibővítetténi fognak, ami már csak rövid idő kérdése.

Összeütközött vonatok. E hónap 19-én reggel öt és hat óra között *Baranya-Szent-Lőrinczről* *Székesfejervárra* közlekedett 101. számú katonavonat, *Uj-Dombovár* és *Döbrököz* állomások között, a nyílt vonalon összeütközött egy ellenkező irányban haladó késett gépvonattal. Az összeütközés következtében a katonavonat mozdonya, a kalauzkocsi és más két kocsi jelentékenyen, a gépvonat két mozdonya pedig kisebb mértékben megsérült és a megrongált járművek részben kisikamlottak. A katonavonattal továbbított 12. cs. és kir. ulánuszred *Pesnek* nevű szakaszvezetője súlyosabb sérülést szenvedett, egyéb baj sem a katonaszállítmányban, sem a vasuti személyzetben nem esett. A baleset folytán az 1002. és 1901. számú gyorsvonatok az összeütközés helyén átszállással közlekedtek és néhány katonai vonat késést szenvedett.

Az érsekújvári vonatösszeütközés fenytő tárgyalása. Még 1898. december 25-én történt, hogy a *Tótmegyerről* *Érsekújvárra* hajnali 4 óra 17 perczkor induló 117. sz. személyvonatnak hátulról a nyílt pályán neki ment a *Tótmegyerről* 4 óra 27 perczkor induló gépvonat és a személyvonat két utolsó kocsiját széjjel roncsolta, minek következtében mintegy 25 ember súlyosan megsérült s több mint 2000 korona kár okoztatott. A nyitrai kir. tszék e hóban tartotta meg ez ügyben a főtárgyalást. A tszék a következőleg alakult. Elnök: *Miklóssy Arthur*, szavazó bírák: *Reimichovszky Rezső* és *dr. Kovách Ödön* kir. tszéki bírák, jegyző: *dr. Bárczy Ödön*, ügyész: *dr. Lopusny Ottó* kir. alügyész, védők: *dr. Vázsonyi Vilmos*, *dr. Füzesséry Géza*, *dr. Sztránszky Izor*, *dr. Kőrös Márton*, *dr. Szabó Samu* ügyvédek. A vádlottak padjára kerültek az érsekújvári s tótmegyeri forgalmi tisztek, a mozdonyvezetők s több pályaoőr. Megállapította a kir. tszék, hogy a büntető jogi felelősség első sorban *Ona László* érsekújvári forgalmi tisztet terheli, mert a 117. sz. személyvonat még *Érsekújvárra* be nem ért, mikor ő *Tótmegyernek* a gépvonat elindítására a távirati engedélyt megadta, daczára annak, hogy az utasítás szerint a vonatknak csak állomás távolon belül volt szabad közlekedés. — *Ona László* megadta az engedélyt, mert bizott abban, hogy az *Érsekújvárott* levő 217. sz. személyvonatot hamarosan utnak indítja *Budapest* felé, a 117. sz. személyvonatot pedig beereszti minden akadály nélkül, ámde a 217-es az ügyetlen postakezelés következtében *Érsekújvárott* 16 perczig vesztegelt s így *Ona László* a karjelzőt »tilos«-ra állítva, az utban levő 117. sz. személyvonatot a nyílt pályán megállíttatta, egyéb biztonsági intézkedést azonban nem tett. Itt a személyvonat a sebességmérő diagramjai szerint 8 perczig állott és ugy *Kaplóczky András* pályaoőr, mint *Csontos István* ködembernek az lett volna a köteleességük, hogy 600 méterre visszamenőleg a sinekre robbanó gyutacsokat rakjanak, az érkező gépvonatnak zöld fényt mutassanak, ők azonban csak 180 méterre mentek visszafelé

és óvintézkedéseket nem tettek a közeledő veszély elhárítására. Ezalatt Érsekújvárott Ona László a postát elvégző 217-es személyvonatot Bpest felé menesztette, emitt pedig a »tilos« karjelzőt »szabad«-ra állíttatta, ámde a 22 kocsiából álló, 8 perczig zord időben a nyílt pályán veszteglő személyvonat mozdonya nehezen indult s az utána 60 kilométer sebességgel haladó gépvonatot 180 m. távolon belül visszatartani már nem lehetett. A kir. tszék Ona László vasuti tisztet 20 napi fogházzal helyettesítendő 200 korona pénzbüntetésre, Kaplóczy András és Csontos István öröket 14—14 napi fogházra s mindhármat hivatalvesztésre ítélte. A többi vádlottat felmentette. Az ítélet ellen ugy a kir. ügyész mint a vádlottak felebbeztek.

A szegény tommik. Egy ausztráliai orvos, aki mint önkéntes szolgált Rundle hadosztályában, a »Daily Mail«-ben igen érdekesen írja le dél-afrikai tapasztalatait. Leveléből a következőket vesszük ki: Mindennapi marsolásunk már akkor kezdődik, a mikor a hold és a csillagok még az égboltozaton vannak. Rongyos gyalogosaink már régen leszoktak arról, hogy magasan hordják a fejüket, mindig fáradtak és sebes lábukkal lassan lépdelve támolyognak a végtelen, poros síkságon, úgy hogy többnyire azt a látszatot keltik, mintha a menet egy nagy temetés volna. Ajkukról nem hangzik föl dal s az emberek egyetlen szót sem váltanak egymással; csupa gépek, csupa megtört, kimerült szegény emberek. Azért óránként mégis két angol mértföldnyi utat teszünk meg és biztosan reméljük, hogy sikerülni fog De Wettet elfogni. Tegnap a Manchester-ezreddel mentem. Nagyon sok emberünknek még csak cipője se volt és mezitláb baktatott a köves, poros uton. Hát még az egyenruha! Néhányan rongyot viseltek, a mely talán valamikor nadrág volt, néhány tommi vastag köpönyegbe volt burkolva, a melyben az elviselhetetlen hőségtől szinte megfuladt. Ezeknek egyáltalában nem volt nadrágjuk, még rongyuk sem. Vértől lábba, beesett arczczal és borotvátlanul mentek ezek a szegény ficzkók De Wett nyomában és egészen úgy vannak öltözködve, mint a szegény olasz kintornások majma. Ó te szegény, jámbor, civilizált brit publikum, el tudod-e magadnak képzelni, milyen soruk van fiaidnak a dél-afrikai pusztaságokon?? A hőség tikkasztó és ezek a szegény fiúk már hat óra óta egy csöpp vizet sem kaptak. De nem azért ám, mert nincs viz, hiszen két óra előtt egy tiszta kristályvizű patak nál voltunk, de a kommandérozó tiszt, aki jól megreggelizett, nem tartotta szükségesnek, hogy pihenőt adjon és embereit megitassa; hiszen azonfelül nagyszerű whisky és vízkeverék volt a tábori kulacsában. Mit bánja ő, ha a közkatona nyelve száraz és dagadt, ha az ajka kirepedt és ha tüdeje megtagadja a szolgálatot? Tovább mentünk, se baj, ha az emberek halomszámra kidőlték. Hisz arról van szó, hogy De Wettet elcsipjük és azonfelül Tommi már régen megtanulta, hogy mi a türelem és a kitartás. Hat óra múlva végre megállunk és az emberek ott rognak össze, ahol éppen állnak. Most ételt és italt is kapnak, száraz, kemény kétszersültet és mocsárizű langyos vizet, a mitől a katona kiszáradt gyomra még jobban lázong. Ez a De Wett-hajszolók ebédje és már most, tizenöt percznyi pihenő után, újra kezdődik a menés, mindig két angol mértföldet téve meg óránként. Igazán érdekes volna megtudni, hogy mit gondol De Wett, amikor messziről, biztos kopjéről, jó messzelátóval nézi, miképpen vánszorog a mi sze-

gény hadoszlopunk óriás teknősbéka módjára a végtelen pusztaságon s elég időt enged a buroknak, hogy pihenjenek és új erővel fogjanak legújabb vállalkozásukhoz. De Wett bizonyosan mosolyog és örül, hogy a mi katonáink olyan nyomoruságos állapotban vannak és még a legszükségesebb dolgokkal sincsenek ellátva. Mi nem fogjuk őt elcsipni, de ő mindent el fog követni, hogy szegény rongyos gyalogosainknak tovább is elkeserítse életét, valamint Nagybritannia is gondoskodik arról, hogy fiai itt Dél-Afrikában éhen veszzenek.

A posta és az új tizkoronás. A pénz általában is izgató dolog, hát még az új pénz. Az olyan új pénz pedig, amely hivatalosan ki se lépett még s melylyel csak kiváltságosok kérkedhetnek, igazi ritkaság. Ilyen új pénz az új tizkoronás bankó mely csak minap lépett forgalomba s melyből egy-két példánynak néhány banktisztviselő már boldog tulajdonosa. Egy vidéki uriember szörnyen szeretett volna a maga kaszinójában eldicsekedni a most még ritkaságba menő új bankóval. Van neki Budapesten egy jó barátja, aki banktisztviselő, fogta magát tehát és a következő levelet írta neki:

Kedves barátom, itt küldök neked egy ötforintos bankjegyet. Nagyon lekötelezel, ha postafordultával küldesz érte cserébe egy új tizkoronás bankót.

A banktisztviselő pedig, kit elmés embernek tudnak, így tréfálta meg a vidéki jóbarátját. Megírta neki ezt a levelet:

Kedves barátom a kérésednek készséggel tettem eleget. Ma postautalványon feladtam címre egy új tizkoronás bankjegyet.

Persze, hogy a vidéki posta nem kézbesítette új tizkoronás bankjegyben a pénzküldeményt s a vidéki uriember most elkeseredetten szidja a postát.

I. Vilmos császár ösmeretes takarékosága csak nagy szivjóságából eredt. A fejedelem esténként íróasztalánál egy szerény olajlámpa mellett szokott dolgozni, s minduntalan lejjebb csavarta, nehogy sok fogyjon, nehogy alattvalóinak az olajat megdrágítsa. Mikor ösmeretes komornyikja, Engel, egyszer egy ócska kabátját ki akarta dobni a ruhatárból, mert már nagyon kopott volt, minden oldalról megnézegette a magas ur a kabátot, aztán kivett két tallért s azt mondta hű szolgájának:

— Tudom, hogy ócska ruháimat szabad eladnia, s ez által jövedelmet szerez magának. Miután kevés ruhát nyüvök el, tehát ön károsodik. Itt van két tallér, s hagyja meg kabátomat. —

A császári ház udvari ékszerárusa egyszer csoda szép brilláns ékszer kinált a fejedelemnek megvételre s azt vélte, hogy vegye meg ezen értékes műremeket a császárné számára.

— Édes N. — mondta Vilmos, miután megbámulta az ékszer. — Nagyon csalódik, ha azt hiszi, hogy a kormányzás annyit jövedelmez, hogy ily kincset lehet belőle venni. Forduljon valamely bankárhoz vagy nagyiparoshoz vele, mert a Hohenzollernek nincsen ennyi pénze.

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

Az áruló.

Regény.

— Irta: M. Z. —

(Folyt.)

MÁSODIK RÉSZ.

— Ugy történt a dolog — kezdé Veelderen apó a maga elbeszélését — hogy egy szép napon az én házam népe megszorodott egy új vendéggel. Valami éhes kalandor toppant közibénk, aki a fokföldi angol kormány megbízottjaként mutatkozott be és ezt holmi irásokkal is igazolni akarta. Én nem sokat törődtem az irásaival, mert Natál akkor még nem tartozott angol főhatóság alá — még nem rabolták el tőlünk és így kutyába sem vettem a fokföldi kormány írka-firkáját. Hanem röviden tudni akartam, hogy mi keresni valója van ennek a naplopónak az én házam tájékán. Hát sem több, sem kevesebb, minthogy én adjam el házamat és egész birtokomat az angol kormánynak. Ha szép szerével nem volnék erre hajlandó, hát — majd kényszeríteni fognak reá. Mire valók a háznál az angol katonák? Most láttam csak, hogy milyen kelepcebe juttattam önönmagamat azzal, hogy az angol segítséget a nyakamra hoztam. Most láttam csak, hogy ez egy tervszerűen kiesztelt dolog volt az angolok részéről, hogy, ha lehet, szép szerével, ha kell, erőszakkal kerítsék hatalmukba a dus gyémánt-telepet. Amde tudtam azt is, hogy honfitársaim részéről vajmi kevés segítségre számíthatok csak. Nagyon elszórtan, nagyon messze laktunk ott egymástól és körülbelül mindegyiknek meg volt a maga baja: kinek az angolokkal, kinek a feketékkel. Így hát csak két ut állott előttem: vagy eladni potomon a birtokomat és családotól, mindenestül ismét vándoruttra kelni, feljebb, észak felé, vagy megtűrni azt, hogy az angolok erőszakkal foglalják le a birtokomat s a gyémánt-telep révén annyi kalandort csődítenek oda, hogy magam szököm meg arról a tájékról.

— Hallatlan gazság! — tört ki Duvalból a méltatlankodás.

— És ezek nevezik magukat a civilizáció terjesztőinek. Ezek árasztják el a félvilágot bibliákkal — veté oda Fritz.

Veelderen apónak pedig jól esett hallania, hogy nem csupán ő gyűlöli az angolokat. Szinte jobb kedvvel folytatá:

— Volt azonban egy harmadik mód is, és én, mint igaz búr, mint jó hollandus és jó hazafi, ezt a harmadik módot választottam. Egyszerűen puskát fogtunk a házam népével együtt — fiaim és leányaim egy része már szintén tudott bánni vele — és hamarosan kizavartuk az egész gyáva csürhét a tanyáról. Igaz, drága árban tettük: a feleségemet, legidősebb fiamat és két cselédemet ölték meg a golyóik. De közülök a felét kellett eltemetnünk, míg a másik telerész megugrott. Mary ekkor maradt minálunk.

— Hogyan? Hát anyja nem igyekezett őt megmenteni, magával vinni? — Kérdé Fritz.

— Nem. Annak csak arra volt gondja, hogy férjét, vagy katonáját — még most sem tudom, hogy miye volt neki az az ember — saját testével védje meg a mi golyóink ellen. Csakis ennek köszönhette

a tiszt, hogy megmenekült. A gyermekkel nem törődött sem a férfi, sem az asszony. Az ott maradt minálunk . . . Ezek után persze, hogy nem lehetett tovább maradásom Natálban. El kellett készülnem arra, hogy az angol kormány nem hagyja megtorlatlanul katonáinak csúfos kiveretését. Elmettük tehát a halottainkat . . . és . . . és hát mégis csak nekiindultunk a vadonnak, erre fel, éjszak felé. De előbb felperzseltük a szép farmot, hogy utánunk semmi bitorló annak hasznát többé ne vegye . . .

Az öreg embernek vastag könyecseppek gördültek alá ránczos arcán, amint ezekről a keserű emlékekről kellett beszélnie. Fritz és Duval megilletődéssel hallgatták ezt a szomorú elbeszélést.

— Azután hát, ahogy házam népével és megmaradt jószágommal kínos-keservesen átvergődünk a Sárkány-hegyeken, olyan tájék felé vettük utunkat, ahol biztosak lehetünk, hogy többé nem fognak reánk akadni és zavarni bennünket a gonosz emberek. Így jutottunk el ideáig, erre az elhagyatott, vad helyre, ahol egy napi járó földre nem laknak fehér emberek köröskörül . . . De hát, ugylátszik, hogy itt is ránk akadtak már. Még hozzá olyas valaki, akinek nagy oka van gyűlölködni reám: ama bizonyos embere a fokföldi kormánynak, akit irásaival meg katonáival együtt zavartam ki Natálban a házamból.

— Hogy-hogy? Miből sejti ezt? — kérdé hirtelen Fritz.

— Van egy átkozott alakja Dél-Afrikának. Ahol megjelenik, gyűlöletet kelt maga iránt és bajt, veszedelmet hoz a mi embereinkre. Régebben, úgy mondják, angol katonatiszt volt Londonban. Most az angol kémek legveszedelmesebbike. Valósággal féltelmetes alak. Akárhányszor ütötték már agyon a mieink, vagy szurták le, vagy lőttek beléje — néhány hét múlva már megint talpon állott. Élete szivósabb a macskáénál és valóságos istencsodája, hogy már száz halált nem szenvedett. Mintha meg volna babonázva. Amellett olyan ügyes a ficzkó hogy soha egy árulását reá bizonyítani nem tudják a mieink. Mert akkor rég az akasztófára huzták volna fel. Hát ez a jó madár a multkoriban ott volt a mieinknek egy johannesburgi összejövételén, amelyen két fiam is részt vett volt. Mert a haza sorsáról történt a beszéd. Fiaim nem ismerték s csak később tudták meg, hogy az, aki olyan nagy érdeklődéssel viseltetett irántuk és reám vonatkozólag is kikérdezte őket, nem igazi búr volt, hanem ez a hirhedt alak. A fiaim leírása után nagy okom van hinni, hogy ez a James Taylor, aki most mint afrikander, mint telepítvényes él közöttünk, azonos azzal a James Taylорral, aki valamikor nálam tett oly szomorú emlékü látogatást. Ámbár hogy a Taylor név az angolok között minden harmadikra ráillik, a James meg minden másodikra.

Fritz is, Duval is, valóságos megrökönyődéssel néztek megint egymásra.

— Nekünk is volt nemrégiben veszedelmes kalandunk egy ilyen nevű férfival — magyarázá Duval Veelderen apónak és elmondta a mistress Baxton kocsijánál történt éjjeli jelenetet, valamint Taylor szökési történetét.

— Macska az uram, veszedelmes egy macska.

Mindig talpra esik. bárhogyan vágják is a földhöz. Meglássák, hogy az az. Már most el kell mondanom azt is, hogy a johannesburgi találkozó óta az én farmom, az én birtokom nem ismeretlen többé a világ előtt. Mind több és több jelenséget veszünk észre, hogy a körül lakó feketék fel vannak lázítva és bérelve ellenünk, és hogy gyanus alakok mind sűrűbben tűnedeznek fel tanyám és nyájaim közelében. Ez merő kikémlés és egy tervszerű támadásnak az előkészítése. És épp most kellett a fiaimnak is hazulról eltávoznok. De se baj! Elég erősek vagyunk úgy is bármilyen támadásnak a visszaverésére s a fiuk különben sem maradnak sokáig távol. Két béreslegénynek pedig ma kell még visszatérnie a szomszéd tanyáról, ahová tegnap ökröket hajtottak el — ha ugyan el nem vették tőlük a fekete vagy a fehér zsványok, ami itt egyre megy és amire mindig el kell készülni lennünk.

— Miért kellett a fiuknak oly hirtelen és ilyen nehéz helyzetben eltávoznok az atyai háztól? — kérdé Fritz némi szünet után.

— Egy idegen vetődött ide az elmúlt napokban. Francziának mondotta magát, aki vadászat közben tévedt errefelé. Szolga és kíséret nélkül jött, egy rossz kaffergebén. Ő hozta azt a hírt, még pedig a többi tanyákról, hogy az angolok rövid időn belül valami gonosz csinytevésre készülnek a mieink ellen Lydenburgban. Ő maga is arrafelé igyekezett, hogy mint szabadságszerető, derék francia a mieinknek pártján legyen, ha majd fegyverekre és férfiakra leend szükség. A fiaim persze, hogy nem maradhattak itthon ilyen körülmények között. Egyikük sem akart maradni és így mind a négyen a francziával mentek.

A két barát az idegen, a francia említésére hirtelen Lebordierre gondolt. Alig várták, hogy az öreg bur befejezze a mondókáját, mindketten egyszerre rohanták meg a kérdéseikkel:

— Mi volt annak a francziának a neve? Milyen volt a kinézése?

— Mondta-e a nevét, nem mondta-e, bizony én nem tudom. Csak annyit mondhatok, hogy derék férfi volt, magas, vállas, amellet mégis karcos. Fekete bajusza, meg fekete szakála még sápadtabbá tették a fehér arcát. Azután olyan furcsán beszélt az angol nyelvet, hogy ebből is láttuk, hogy nem angol. A bal szeme fölött valami forradásnak a...

— Ő az, ő volt, Lebordier — kiáltá ujjongva Duval és Fritz nyakába borult örömeiben.

(Folyt. köv.)

A gyógyszerészné.

Irta: Csehov Antal.

B... városka, amelyben csak két-három girbe-görbe utca van, mély álomba merült. A mozdulatlan levegőben alig hallatszik valami hang. Csak valahol messze, valószínűleg a városon kívül, ugat vékony, rekedt hangon egy kutya. Már nemsokára hajnalodik.

Minden nyugszik. Csak Csornomordik provizornak a fiatal felesége nem alszik. Már háromszor is lefeküdt, de makacsul kerüli az álmom — Isten tudja miért. Nyitott ablaknál ül egy ingben s kinéz az utcára. Nagyon nyomasztó neki a levegő, nagyon unatkozik, s annyira bosszankodik, hogy sirni szeretne. Miért? Maga sem tudja. Mintha valami volna

a mellében, ami folytonosan fölmeleg a torkába, s ott marczangolja.

Mögötte, alig néhány lépésnyire, Csornomordik hortyog. Egy mohó bolha a homlokán, éppen a két szeme között, teleszivta magát, de a provizor ezt észre se veszi, sőt mosolyog, mert azt álmodja, hogy a város összes lakói köhögnek, s köhögés ellen tömérdek orvosságot vesznek tőle. Most nemhogy bolhacsipéssel, hanem még ágyukkal vagy gyöngédséggel sem lehetne fölébreszteni.

A gyógyszerészár a város széléhez közel van, úgy hogy a gyógyszerészné kitekinthet a mezőre. Látja, hogy az ég keleti széle folyton sápad, aztán pirosodik, mintha valahol nagy tűz volna. S aztán egész váratlanul egyszerre csak előbukkan egy nagy cserjés mögül a nagy, széles arcú hold, s lassan kapaszkodik föl az égre. Vörös, mert a hold valami ok miatt egyáltalán mindig rettenetes zavarban van, ha valami cserje mögül bukkan elő.

Egyszerre léptek zaja és sarkantyú-pengés hallatszik az éjszakában. Hangok is hallatszanak. »Ezek a tiszték, akik a rendőrfőnöktől mennek haza a kaszárnyába«, gondolja magában a gyógyszerészné.

Kissé később látszik ki két ember, fehér tisztiköpenyegben; az egyik nagy és kövér, a másik kisebb és soványabb. Lomhán lépkednek egyik a másik után, a sövény mellett s valamiről hangosan beszélgetnek. Mikor közelebb érnek a gyógyszerészertárhoz, mind a ketten meglissitják lépteiket s az ablakokra néznek.

— Patika-szagot érzek... — szól a soványabbik.

— Csakugyan, itt van! Aha, már emlékszem... A mult héten itt voltam és riczinusz-olajat vettem. A gyógyszerésznék nagyon szomorú arcza és számárállkapcsa van. Az aztán az állkapocs! Sámson éppen ilyenekkel verhetette agyon a filiszteusokat.

— Igen, igen — szól a kövérebbik basszus hangon. A patika alszik. S alszik a gyógyszerészné is. Úgyanis van itt, Obtyosov, egy csinos gyógyszerészné is...

— Láttam. Nekem nagyon tetszett... Mondja csak doktor, lehetséges az, hogy ez az asszony szereti ezt a számárfejű embert? Ugy-e lehetetlen?

— Nem, csakugyan nem szereti — sóhajt a doktor, mintha sajnálná a gyógyszerészt. — Az asszony most alszik, mint valami kis baba. Obtyosov, he! Bizonyosan nagyon melege van a kicsikének... szájacskája félig nyitva... lábacska lelóg az ágyról. Az a marha gyógyszerész mindezt persze nem nagyon érti... Mert neki az asszony vagy a karbols-üveg körülbelül mindegy!

— Tudja mit, doktor? — szól a tiszt és megáll. — Menjünk be a gyógyszerészertárba s vegyünk valamit. Talán meglátjuk a gyógyszerésznét.

— Nono! Most az éj idején?

— Mindegy! Éjjel is föl kell kelniök, ha valaki bezörget. Előre!

— Nem bánom...

A gyógyszerészné, aki a függöny mögött áll, hallja a csöngetést. A férjére néz, aki nyugodtan tovább horkol és édesen mosolyog — mert álmában sok orvosságot vesznek tőle köhögés ellen, magára kap egy ruhát, meztelen lábait papucsba dugja s bemegy a gyógyszerészertárba.

Az üvegajtón át két árnyat lát... A gyógyszerészné fölesavarja a lámpát s az ajtóhoz siet, hogy kinyissa. Most már nem unatkozik, mert bosz-

szankodik és nem akar sirni; csak a szíve dobog erősen. A kövér doktor és a sovány Obtyosov belép. Most már jobban lehet őket látni. A nagyhasu orvos fekete szakállu, a ruha mindenütt feszül rajta, s izzadság gyöngyözik a homlokán. A tiszt piros arcú, bajusztalan, kissé nőies, karcsu és olyan hajlékony, mint egy jockey.

— Mi tetszik? — kérdi a gyógyszerészné, ruháját kissé összehuzva a keblén.

— Kérek . . . eh, mit is akartam csak . . . tizenöt kopekért fodormenta-czukorkát.

A gyógyszerészné megfordul, nem nagyon sietve levesz az állványról egy nagy üveget, hogy kimérje a czukrot. A vevők természetesen megbámulják a hátát; az orvos szemeit hunyorgatva mosolyog, mint valami kandur, a hadnagy ellenben nagyon komoly.

— Életemben most látok először hölgyet egy gyógyszerertárban — szól az orvos.

— Ebben nincs semmi különös — válaszol a gyógyszerészné, miközben lopva Obtyosov piros arczára tekint. A férjemnek nincsen segédje; mindig én segítek neki.

— Ugy . . . Csinos gyógyszerertárunk van! És mennyi különféle üveg meg doboz van benne! . . . S nem fél, hogy itt, ennyi mérég között kell élnie? Brr!

A gyógyszerészné becsomagolja a czukrot s odaadja a doktornak. Obtyosov átadja a tizenöt kopeket. A vevők egymásra néznek, egy lépést az ajtó felé mennek, s aztán megint visszafordulnak.

— Kérem, adjon tiz kopekért szódát is — szól a doktor.

A gyógyszerészné lomhán megint az állványok felé indul.

— Nincsen itt a gyógyszerertárban olyan . . . — szól Obtyosov az ujjáival csettintve — valami olyan . . . tudja már . . . valami üdítő ital . . . talán Selters-viz? Van Selters-viz?

— Van — válaszol a gyógyszerészné.

— Bravó! Maga nem is asszony, hanem tündér! Legyen szíves tehát vagy három palaczkot adni.

A gyógyszerészné gyorsan becsomagolja a szódát, s aztán kimegy a Selters-vizért.

— Harapni való! — szól a doktor mosolyogva. — Obtyosov, ilyen ananász nincs még Madeira szigetén se! He? Mit szól hozzá? Különben . . . hallja azt a hortyogást? A gyógyszerész ur szunynyad itt a szomszéd szobában.

Kis idő múlva visszajön a gyógyszerészné s öt palaczkot tesz az asztalra. A pinczében volt s ez az oka, hogy kissé kipirult s gyorsan lélekzik.

— Pszsz! . . . csöndesen — szól Obtyosov, mikor a gyógyszerészné a palaczkot kidugaszolva a dugót elejti. — Ne üssön ilyen nagy zajt, mert fölébreszti a férjét!

— Na és aztán mi lesz, ha fölébresztem is?

— Olyan édesen alszik . . . magáról álmodik . . . Egészségére!

— És aztán — szól a doktor dörmögő hangon — a férjek úgy is oly unalmas emberek, hogy legjobban tennék, ha mindig aludnának. Na, ehhez a kis vizecskéhez jó volna egy kis vörös bor!

— Hát még mi nem? — szól a gyógyszerészné mosolyogva.

— Pompás volna! Kár, hogy a gyógyszerertárban szeszes italokat nem árulnak. Különben . . . a bort orvosságnak is árulják. Van ugy-e itt is vinum gallicum rubrum?

— Van.

— Na, adjon belőle! Ördög vigye — ide vele!

— Mennyi tetszik?

— Quantum satis! Először is adjon a vízbe egy uncziát, és aztán majd meglátjuk. Obtyosov, he? Először vízben s aztán magában, per se . . .

A doktor és Obtyosov leül az asztal mellé, leveszi a sapkáját, s elkezd vörös boros Seltersvizet inni.

— De meg kell adni az igazat, hogy ez a bor rettenetes kotyvalék! Vinum schwachissimum? Igen, igen. Különben ilyen társaságban még ez is olyan jól izlik, mintha nektár volna! Maga nagyon bájos, nagyságos asszony! Képzetelemben a kezeit csokolom!

— Sokért nem adnám, ha én ezt nemcsak képzetelemben tehetném — szól Obtyosov. — Szavamra mondom, az életemet adnám érte!

— Ugyan mit beszél — szól Csornomordikné elpirulva, s nagyon komolynak látszik.

— De különben milyen kaczer maga — szól az orvos nevetve s gonosz szemekkel méregeti a gyógyszerésznét. — Szinte szurnak a szemei! Gratulálok, legyőztök bennünket! Rabjai vagyunk!

A gyógyszerészné gyakran ránéz a tisztnek üde arczára, figyelmesen hallgatja fecsegésüket, s lassankint maga is fölélékül. Ó, most már nagyon jó kedve van. Ő is részt vesz a beszélgetésben, nevetgél, kaczerkodik, sőt a vendégek hosszas kéréseinek engedve, iszik is két unczia vörös bort.

— A tiszt uraknak ezután gyakrabban be kell jönniök a városba, — szól — mert rettenetesen unatkozom. Szinte belehalok . . .

— Természetesen bejövünk! — szól a doktor fölháborodva. — Ilyen ananász, a természet ily csodája ennyire el van hagyatva! Különben már ideje, hogy induljunk! Nagyon örvendünk, hogy megismerkedtünk . . . Mit fizetünk?

A gyógyszerészné feltekint a mennyezetre s mozgatja az ajkait.

— Tizenkét rubelt és negyvennyolcz kopeket, — szól azután.

Obtyosov előveszi vastag tárczáját, sokáig kotorász benne, míg kivesz egy papirpénzt s fizet.

— A férje édesen alszik és álmodik, mormog, s bucsuzóul megszorítja a gyógyszerészné kezét.

— Nem szeretem az ostobaságokat . . .

— Micsoda ostobaságokat? Sőt ellenkezőleg . . . ez nem is ostobaság . . . Még Shakespeare is azt mondja, hogy »Boldog aki fiatalságában igazán fiatal!«

— Eresszse el a kezemet!

Végre, sokáig tartó beszélgetés után a vendégek megcsókolják a gyógyszerészné kezét, s elmennek; de nagyon habozva, mintha azon gondolkoznának, hogy nem felejtettek-e ott valamit a gyógyszerertárban.

A fiatal asszony besiet a hálószobába, s megint az ablakhoz ül. Látja, hogy a doktor és a hadnagy körülbelül husz lépésnyire a gyógyszerertártól megáll s elkezd valamiről suttogva beszélni. Miről? Dobog a szíve, még a halántékain is érzi az érverését. Oly hevesen dobog a szíve, mintha az a két ember, aki ott suttog, az ő sorsát döntené el. Körülbelül öt perc múlva a doktor otthagyja Obtyosovot s tovább megy, míg Obtyosov visszafordul. A gyógyszerertár előtt elmegy egyszer, kétszer . . . Majd megáll az ajtó előtt, majd meg tovább megy megint . . . Végre óvatosan meghuzza a csengőt.

— Mi az? Ki az? — szól a fölébredt gyógyszerész. — Csöngetnek és te nem hallod, — szól szigorúan a feleségének. — Micsoda rendetlenség ez?

Fölkel, magára veszi a hálókabátját s papucsban csoszogva és félig alva bemegegy a gyógyszer-tárba.

— Mi . . . mi tetszik? — kérdi Obtyoszoztól.

— Adjon . . . adjon tizenöt kopekért fodormenta-czukrot.

Végtelen szuszogással és ásitással botorkál a félig alvó gyógyszerész az állvány felé, miközben minduntalan beleütődik valamibe s előkeresi a fodormentás dobozt . . .

A gyógyszerészné két perc múlva látja, hogy Obtyoszoz kimegy a gyógyszer-tárból s miután néhány lépésnyire elment, a fodormentás kis csomagot a földhöz vágja. Az utcasarok felől jön eléje a doktor . . . Találkoznak és aztán kezeikkel hadonázva eltűnnek a reggeli ködben.

— Milyen boldogtalan vagyok! — szól a gyógyszerészné, miközben dühösen néz a férjére, aki gyorsan vetkőződik, hogy tovább alhassék. — Ó, milyen boldogtalan vagyok! — szól ismét s könyek gyűlnek a szemeibe. — És senki, senki nem tudja . . .

— Az asztalon ott felejtettem a tizenöt kopeket, — mormog a férje a paplan alá bujva. — Kérlek, tedd ei a pénzt a fiókba . . .

És aztán mindjárt elalszik megint.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sárvári tagjainkat felkérjük, hogy havi befizetéseiket ezentul *Rozenheim István* bizalmi férfiunál teljesítsék.

Muki. Hát a szerkesztők tizparancsolata hol marad? Kinek a zsebében?

Tószeg. Ilyen szállítási ügyekben sziveskedjék közvetlenül valamely (tehát bizonyára a legközelebbi) m. kir. honvédkerületi, avagy cs. és kir. hadtestparancsnoksági élelmezési biztossághoz fordulni s a szándékot levélben is bejelenteni. Onnan okvetlenül megjön a válasz, hogy reflektálnak-e az ajánlatra vagy sem, s ha igen, milyen feltételek mellett. Figyelmeztetjük azonban, hogy katonáéknak ebben az irányban rendes szállítóik vannak.

J. J., Melsicz. Ami tőlünk tellett, megtettük. Kívánjuk, hogy legyen sikere.

Sz. L., Budapest. A kérdéses géppel még mindig titkolódnak, olyannyira, hogy még a referens sem mer róla felvilágosítást adni. Az ügy mindamellett már nagyon közel van a döntéshez. Bélyeg rendelkezésre áll.

Normanci. Elküldetett. Levél ment.

Zsigó György, Nagy-Várad, 6 korona 60 fillért; *Gott-rich Márton, Szt.-Lőrincz,* 6 korona 80 fillért; *Tóth Imre Ferencz, F.-Pálfalva,* 10 koronát; *Karácsonyi Rezső, Eger,* 14 koronát; *Takács János, Szombathely,* 14 kor. 10 fillért; *Mátis Gáspár, Zilah,* 21 korona 63 fillért; *Kaczér Dénes, Szombathely,* 23 korona 80 fillért; *Schmidt Lajos, Szabadka,* 31 korona 24 fillért; *Dobos Elek, Szombathely,* 80 korona 40 fillért köszönettel nyugtázzuk, megfelelően elszámoltuk. — *Tolnay Győző, Budapest,* október hóra; *Gregorosek Oszkár, Uj-Verbász,* október hóra; *Szántó József, Anina,* szeptember és október hónapokra; *Péter Vincze, Székesfehérvár,* szeptember és október hónapokra; *Farkas András, Selyp,* október és november hónapokra könyveltük.

Felelős szerkesztő: **Temesváry Alajos.**

Cserélni óhajt

állomási előljáró egy olyan kartársával, aki egy felsőbb iskolákkal bíró városba szeretne jutni.

Czim: **Állomási előljáró Becskerek, Vámház.**

Eladó telek.

Dunakesz állomástól félórányira fekvő Kis-Alag (Kundháza) telepen 600 □öles szép fekvésű telek szabad kézből eladó. Czim: Budapest, Csengery-utca 45. sz., III. em. 24.

Pályafelvigyázó

bármely magyar városba cserélni óhajt, ahol gyermekét iskolába járathatná.

Czim: **Bognár Béla,** pályafelvigyázó, Szent-Iván-Zsabnó, Horvátország.

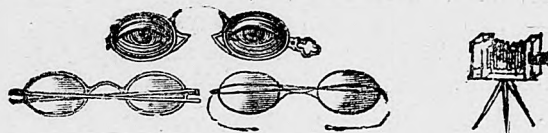
HATSCHÉK BÉLA

utóda: **FRISCH IGNÁCZ**

lát- és műszerész

BUDAPEST, csak VII., Erzsébet-körut 5. sz.

(a New-York kávéháztól 2-ik ház).

Látszerészeti cikkekben, emberi műszemek minden színben 10 koronától feljebb (műszemek betételeért külön díj nem lesz számítva).

Szemüvegek, orrcsüptetők, minden szemhez külön vászlasztva 2 koronától feljebb.

Színházi és táborig látszók börtokkal 10 koronától feljebb.

Légsúlymérők, különböző célra szolgáló hőmérők stb. 1 koronától feljebb.

Rajzeszközök, mérőszalagok, mérőpálcák, szintezők stb.

Fényképészeti cikkekben kézi és állványos kamarák a hozzá szükséges kellékekkel gyári áron (sötét szoba használat- és tanításért külön díj felszámítva nem lesz).

Villamos házi sürgöny és telefonok berendezése és azok jókarban tartása ép úgy a

Villamos világítási berendezések vagy azok átalakítása stb. a legolcsóbb áron számítva.

Arjegyzékeket az üzletben díjtalanul adom.

Vidékire bérmentve küldöm.

☛ Központi telefon-összeköttetés 62—87. ☚

A **Kitartás** egyesület tagjai, tagsági jegyük felmutatása ellenében, 15% árkedvezményben részesülnek, mely kedvezményből csak a fényképészeti papírok és cikkek vannak kizárva.